

MAI MAGYAR

— NYELVI TANSZÉK —

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÉS
AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM**

TISZTELETTEL MEGHÍVJA AZ

**ÚJ NÉZŐPONTOK A MAGYAR NYELV
LEÍRÁSÁBAN 7.**

A MAGYAR NYELV HÁLÓZATOS LEÍRÁSA

CÍMŰ KONFERENCIÁRA

17 ⁰⁰ –17 ²⁰	Kovács László – Bóta András – Orosz Katalin – Pollner Péter	Központi szavak és azok közösségei a mentális lexikon hálózataiban
17 ²⁰ –17 ⁴⁰	Vita	
17 ⁴⁰ –18 ¹⁰	Kávészünet	
18 ¹⁰ –18 ⁵⁵	2. plenáris Balázs Géza: Szimmetria és nyelv	
19 ⁰⁰ –	Fogadás	

 szimbólummal jelölt előadásokat jeltolmácsolás kíséri.

Második nap, november 23. (péntek)		
9 ⁰⁰ –9 ⁴⁵	3. plenáris Imrényi András: A magyar mondat viszonyhálózata	
9 ⁴⁵ –10 ⁰⁰	Kávészünet	
10 ⁰⁰ –11 ⁵⁵	4. szekció – szekcióvezető: Laczkó Krisztina	
10 ⁰⁰ –10 ²⁰	Keszler Borbála – Bóna Judit	A beszédészünetek és a beszédtempó változása évtizedek távlatában
10 ²⁰ –10 ⁴⁰	Kugler Nóra – Pomázi Bence	Szüksége van-e a hálózatos nyelvreírásnak a zéróra?
10 ⁴⁰ –11 ⁰⁰	Modrián-Horváth Bernadett	Beférkőzés és keretképzés a magyar nyelvben
11 ⁰⁰ –11 ²⁰	Laczkó Krisztina – Bajzát Tímea Borbála – Ballagó Júlia – Zimányi Mária Regina	A segédige + főnévi igenév konstrukció leírása
11 ²⁰ –11 ⁴⁰	Mayer Péter	Hálózat a hálózatban. Mozgásigék és vonzataik vizsgálata a konkrét–absztrakt jelentéskiterjesztés szempontjából
11 ⁴⁰ –12 ⁰⁰	Vita	
12 ⁰⁰ –13 ²⁰	Ebédészünet	
13 ²⁰ –15 ³⁵	5. szekció – szekcióvezető: Tátrai Szilárd	
13 ²⁰ –13 ⁴⁰	Simon Gábor	Hálózatos megszemélyesítések – megelevenítő hálózatok
13 ⁴⁰ –14 ⁰⁰	Ballagó Júlia	A társas deixis működése internetes hozzászólásokban

puszalapú (MNSz2, 100-as minta) vizsgálata. A másik esetben egy fizikakönyv (Markovits–Tomcsányi 2015) – az élettelen természeti törvények leírásában jellegzetesek a mediális igék – egyik fejezetét vizsgálom meg kvalitatív módszerrel. A két eltérő módszerű vizsgálat kiindulópontja lehet az igenem funkcionális leírásának.

Laczkó Krisztina – Bajzát Tímea Borbála – Ballagó Júlia – Zimányi Mária Regina
A segédige + főnévi igenév konstrukció leírása

A funkcionális nyelvszemléletet érvényesítő előadás célja a magyar segédige + főnévi igenév szerkezet leírására tegyünk javaslatot, amely a kompozitumszerkezetként értelmezett konstrukció megvalósulását forma-jelentés párok skála mentén elrendezhető kontinuumaként értelmezi. A jelenségkör leírásához az Imrényi András által kidolgozott viszonyhálózati mondatmodellre támaszkodtunk (Imrényi–Kugler 2017: 661–760), reflexió tárgyává tettük azonban a hagyományos leíró nyelvtanok segédigék leírására szolgáló szempontrendszerét is. A segédigés konstrukciók szimbolikus forma-jelentés párként való leírásának legfontosabb szempontjai: 1) a szórend, 2) a konstrukció jelentésviszonya a magmondattal (D1), 3) valamint a szerkezet műveleti viszonyai (D2). Leíró jellegű megállapításainkat 5 esettanulmányra alapozzuk, amelyek a *tud*, az *akar*, a *szeretne*, a *látszik*, és a *szokott* főnévi igenévvel alkotott konstrukcióinak a korpuszalapú vizsgálatára terjednek ki. Mind az 5 kompozitumszerkezet esetében egyesével 100-as (az MNSz2-ből vételezett) mintán végzett elemzést folytattunk.

Lugosi Teleki Enikő

Onomatopoetikus sémák, csoportosulások rokon értelmű mozgásigék szemléltetésével

A jelentés funkcionális nyelvelméleti megközelítésben kategóriák, elvont tulajdonságok, információk mátrixa, a séma instanciálódásának aktusa, séma és megvalósulás szerkezeti viszonya. A nyelvi rendszer sémák rendszere, partikuláris szemantikai és fonológiai szerkezetekként specifikálódnak, melyek nagymértékben nyelvspecifikusak (l. Langacker 1987). Az absztrakt sémák konvencionalizálódhatnak egy nyelvi közösségben, így a szimbolikus struktúrák szemantikai és fonológiai pólusait konstrukciós szabályok irányítják. Korlátok szabályozzák azokat a szemantikai, fonológiai, szimbolikus összetevőket, melyek egy kifejezés részei lehetnek, a struktúrák sematizációit, melyek megengedettek és azokat a viszonyokat is, melyek a megengedett struktúrák között fennállhatnak (l. Langacker 2009:1-39). Bybee értelmezésében a morfológiai séma fonológiai alakok és sajátos morfológiai funkciók szimultán asszociációja (Bybee 2007: 144). Morfológiai vizsgálataiban olyan faktorokat tart meghatározónak, mint a töközeliség, gyakoriság, sorrendiség, vagy a megkülönböztető